

Policy för attraktiv förskola

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Policy för attraktiv förskola	Policy	2026-04-27 § 79	Kommunfullmäktige
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Utbildningsförvaltningen	2	24KS787	Tillsvidare
Dokumentinformation	Policy för attraktiv förskola		
Dokumentet gäller för	Barn och utbildningsnämnden		

Inledning

Syfte

Detta styrdokument har till syfte att säkerställa kvalitet i verksamheten, skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för densamma samt att skapa goda förutsättningar för befolkningsutveckling i kommunen kopplat till förskolans attraktivitet.

Styrdokumentet ”Modell för attraktiv förskola” baseras på Piteå kommuns Utvecklingsprogram – för Vision 2050 samt barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag.

Bakgrund

Förskolans uppdrag regleras i första hand via nationella styrdokument som skollag, läroplan och barnkonvention. Som huvudman för förskolan ansvarar kommunen för genomförandet av det nationella uppdraget.

I Piteå finns ett antal kommunala beslut och ambitioner som påverkar utformningen av förskolans verksamhet. Tillgång till bra förskola bedöms också vara en viktig faktor för ökad inflyttning. Utgångspunkten för dessa beslut finns i kommunens Vision 2050:

”I Piteå bor du på en plats där alla är delaktiga i samhällsbygget. Kommun, näringsliv och föreningar samverkar för att utveckla Piteå och attrahera nya talanger. Kombinationen av samverkan och en bra balans mellan olika branscher, där forskning och utbildning är centrala delar av utvecklingen, bidrar till framgångsrika företag och att företagare är nöjda med näringslivsklimatet.”

”Här innebär att bo med barn mer än bara Sveriges bästa skolor.”

”I Piteå kan alla känna sig trygga med att barnen får en god utbildning och att hjälp finns tillgänglig vid behov.”

”Vår kommun finns till för invånarna och erbjuder högsta service till alla pitebor.”

Mål

”All verksamhet inom barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde skall utgå från barnets bästa. [...] Barn- och utbildningsnämndens målsättning är att förbättra barns vardag och framtid varje dag och därför anser nämnden att varje dag i förskolan och skolan är viktig.”

”Förskolan och skolan har en viktig uppgift att skapa en intressant och stimulerande undervisning. Barnen och eleverna skall känna och uppleva delaktighet, motivation, nyfikenhet, kreativitet och upptäckariver som tas tillvara och uppmuntras. Även om glädje och fantasi därför är viktiga byggstenar i all undervisning behöver unga individer även öva sig i det strävsamma, ibland tråkiga, nötrandet genom mängdträning samt bygga upp en förmåga att

hantera motstånd och ansträngning.”

”Trygghet, gemenskap, inkludering och mångfald är värden som ska genomsyra alla verksamheter som barn- och utbildningsnämnden ansvarar för. Då förskola och skola är en samhällsviktig verksamhet som ska hållas öppen även i samband med kris och höjd beredskap är det viktigt att lokaler, bemanning och säkerhet är utformade för detta. Att identifiera platser som upplevs otrygga samt att vidta åtgärder för att stävja otryggheten är ett led i barn- och utbildningsnämndens trygghetsskapande samhällsbygge. Likaså kan införandet av skolsociala team, där skola och socialtjänst aktivt arbetar tillsammans, leda till mer förebyggande, tillgängliga och kunskapsbaserade arbetssätt med utgångspunkt i såväl den nya socialtjänstlagen som i skollagen.”

”Barn- och utbildningsnämnden betonar vikten av att ge barn och elever en bred bas som stödjer arbetet med att utveckla förmågorna nyfikenhet, kreativitet och entreprenörskap så att barn och elever i framtiden vågar satsa och tro på sig själva.”

Skollagen (2010:800), Barnkonventionen, Vision 2050 för Piteå kommun tillsammans med barn- och utbildningsnämndens grunduppdrag utgör övergripande styrande dokument för förskoleverksamheten och ska tillsammans ge förutsättningar för att kommunen är en attraktiv och god skolkommun.

Modell för attraktiv förskola

Utifrån det nationella uppdraget och de kommunala styrdokumenterna har det i modellen formulerats ett antal önskvärda förutsättningar för att nå hög måluppfyllelse när det gäller

- kvalitet i verksamheten samt
- social,
- ekologisk och
- ekonomisk hållbarhet.

Förutsättningarna är inte absoluta krav utan måste, dels vägas samman och dels värderas mot varandra innan en förskoleorganisation fastställs. Förutsättningarna omsätts också i framgångsfaktorer som är mer konkreta. Detta för att öka förståelsen för modellen och därigenom dess styrning.

Sammanfattningsvis innebär det att framgångsfaktorerna ska vara vägledande för barn- och utbildningsnämndens planering av framtida förskolestruktur, men inte absoluta. Modellen öppnar därigenom för lokala avvikelser och möjlighet att ta speciell hänsyn från fall till fall.

Modellen eftersträvar en levande landsbygd i hela kommunen.

Kvalitet

Kommunalt fastställda beslut och riktlinjer:

”Kommunen kännetecknas av lyhördhet och nytänkande utan att tumma på rättssäkerhet eller kvalitet. Genom effektiva och hållbara verksamheter som levererar välfärdstjänster av hög kvalitet skapar vi ett samhälle där människor, företag och idéer kan växa och utvecklas.”

”En god lärmiljö i inbjudande, säkra och pedagogiska lokaler är därför av högsta vikt för att medborgare med barn i förskole- och skolålder ska trivas och uppleva att det är attraktivt att bo i Piteå. Därför verkar barn- och utbildningsnämnden för kvalitativa och utvecklande förskolor, skolor och fritidshem i alla delar av kommunen.”

”Förskollärare och lärare är den enskilt viktigaste faktorn för barns och elevers lärande. Barn- och utbildningsnämnden organiserar därför verksamheten med legitimerade och ämnesberöriga förskollärare och lärare för att säkerställa elevernas måluppfyllelse. Målet är att alla barn, oavsett var de bor i kommunen, ska gå i en förskola och skola som bedriver undervisning som leder till att eleverna når kunskapskraven. Kompetensförsörjningens alla delar – utveckla och behålla, attrahera, rekrytera och introducera medarbetare – ska därför prioriteras och kvalitetssäkras på alla nivåer i organisationen och nämndens strategiska kompetensförsörjningsplan skall utvärderas och revideras kontinuerligt.”

Förutsättningar för god kvalitet i verksamheten

Barngruppen

Enligt skollagen är det huvudmannens uppdrag att se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek samt att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Barnens primära trygghet ska finnas i barngruppen och det är viktigt att storleken på gruppen ger barnen den tryggheten. Däremot kan det finnas flera barngrupper på en förskola. En enhet med flera barngrupper ger vinster när det gäller förutsättningar för pedagogisk planering, utvecklingsarbeten och rationell arbetsfördelning. En annan fördel är att det skapas möjligheter att hitta lösningar vid personals frånvaro, som för barnen innebär fortsatt trygghet med känd

personal. Vid större enheter finns också bättre förutsättningar att skapa en mer stimulerande och variationsrik utemiljö.

Barngruppers storlek

Barngruppernas storlek kan variera, främst beroende på lokalernas beskaffenhet, men bör följa Skolverkets rekommendationer. Personalstyrkan i barngrupperna anpassas efter antalet barn.

Samverkan

Samverkan mellan skola och förskola kan skapa många fördelar. En nära samverkan

förutsätter dock en lokalmässig integrering eller att verksamheterna ligger i omedelbar närhet av varandra. Samverkan mellan förskolan och åk 1-4 skapar förutsättningar att samplanera förskollärartjänster i förskola och förskoleklass samt bemanningen av fritids.

Framgångsfaktorer

- Det finns goda förutsättningar för pedagogiskt utvecklingsarbete och möjligheter till fördelning av arbetsuppgifter. Det underlättas om en förskola har mer än en barngrupp.
- Barngruppernas storlek bör ligga i linje med Skolverkets rekommendationer
- Möjlighet till samverkan med skola (åk 1-4) skapar bättre förutsättningar kring behörighet och tjänster och det kan därför kompensera för ett mindre antal barngrupper.
- Förskolans inne- och utemiljö upplevs som funktionell, stimulerande och säker för såväl barn som personal.
- Förskolan har en god inommiljö utifrån ljudmiljö, fuktsäkerhet, ventilationsstandard och inneklimat.

Socialt

Kommunalt fastställda beslut och riktlinjer:

”I Piteå arbetar vi för att forma en framtid där trygghet och gemenskap är centralt. Genom att vara proaktiva gentemot utmaningar och att stärka Piteås fördelar kan vi skapa en plats där människor känner sig välkomna och uppskattade. [...] Det innebär att Piteå kan förbli en trygg och trivsamt plats, där inkludering och mångfald är nyckelbegrepp för att skapa en kommun där alla känner sig delaktiga.”

”Lärmiljön och utemiljön har stor betydelse för barns och elevers trivsel i förskolan och skolan. Barn- och utbildningsnämnden prioriterar därför elevhälsa, skolsociala team, lärartäthet, kommunikation och information till barn/elever och vårdnadshavare samt allt arbete mot diskriminering och kränkande beteende.”

”Förskolan och skolan ska ge alla elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att kunna utvecklas enligt utbildningens mål. Förskolan och skolan har ett kompensatoriskt uppdrag vilket innebär att man ska arbeta för att uppväga skillnader mellan barns och elevers förutsättningar att utvecklas i sitt lärande. Barn och unga ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling.”

Förutsättningar för social hållbarhet

En hög servicegrad är attraktivt för ett område eller en bygd. Förskolan, som en del av den offentliga servicen bidrar till attraktiviteten och utvecklingen av ett närområde. Tillgång till bra förskola i hela kommunen bedöms därför vara en viktig faktor för ökad inflyttning.

Framgångsfaktorer

- Lokalisering av förskolor bidrar till god service och utveckling av närområdet.
- Det är viktigt med god tillgänglighet för funktionsnedsatta på förskolorna.
- Närhet till kollektivtrafik är önskvärt.
- Säker trafikmiljö i anslutning till förskolan.

Miljö

Kommunalt fastställda beslut och riktlinjer:

”Här [i Piteå] är ett hållbart liv en självklarhet. Vi är en central del av den gröna omställningen och det är lätt och lustfyllt att göra hållbara val i vardagslivet. Vi växer i samspel med platsens förutsättningar, vilket skapar attraktiva livsmiljöer.”

”Att ta hand om vårt klimat och jobba för en hållbar närmiljö är något vi tar på stort allvar. Vi vill att vår kommun ska vara en bra plats att leva på, inte bara för oss som bor här nu, utan också för framtida generationer.”

”Lokaler och miljöer i Piteås förskolor, skolor och fritidshem ska hålla hög kvalitet, ha spridning över hela kommunen, möjliggöra pedagogik, lek och rörelse, vara klimatanpassade och trivsamma.”

”Utemiljöer vid förskolor och skolor ska locka till fysisk aktivitet under såväl skoltid som fritid. Miljöerna ska vara utmanande och utvecklande för den motoriska utvecklingen och möjliggöra en bredd av aktiviteter.”

Förutsättningar för miljömässig hållbarhet

Förskolan har en viktig roll när det gäller att tidigt bygga kunskaper och attityder kring miljö och långsiktig hållbarhet. Förskolan har ett uppdrag att verka i den andan. I det innefattas även förutsättningar för kommunikationer och transporter till och från förskolan.

Framgångsfaktorer

- Förskolor i kommunens områden lokaliseras, så att transporter i samband med lämning och hämtning blir så korta och rationella som möjligt.
- Större förskolor i tätbefolkade områden minskar behovet av mat- och varustransporter.
Det är önskvärt att det finns möjlighet till naturupplevelser i förskolans närmiljö.

Ekonomi

Kommunalt fastställda beslut och riktlinjer:

”Genom effektiva och hållbara verksamheter som levererar välfärdstjänster av hög kvalitet skapar vi ett samhälle där människor, företag och idéer kan växa och utvecklas.”

”Innovation, effektivitet och service är drivkrafterna i vårt arbete för ständig förbättring.”

”För att säkra en hållbar ekonomi krävs ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamheter, hushållning med tillgängliga ekonomiska och personella resurser samt en framförhållning i ekonomin.”

”Det långsiktiga målet för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsmässigt perspektiv är att bedriva verksamhet med både god kvalitet och hög servicenivå i enlighet med Vision 2050.”

Förutsättningar för god ekonomi

Vid större enheter är det lättare att optimera personalresursen efter de olika barngruppernas behov och efter variationer över tid. Det är också lättare att omdisponera personal i samband med kortare frånvaro hos såväl barn som personal. När det gäller stödfunktioner inom förskolan är det främst inom måltidsverksamheten man kan göra effektivitetsvinster genom större enheter. Ett samnyttjande av måltidsfunktionen mellan skola och förskola är effektivt och minskar kostnaden vilket är särskilt viktigt vid mindre enheter. Ekonomiska kalkyler avseende hyror, ombyggnadskostnader m m skall göras utifrån ett kommunkoncernperspektiv.

Framgångsfaktorer

- Skapa möjligheter till optimering av verksamhetens personalkostnader (inkl. vikariekostnader). Förutsättningarna för detta är bättre vid större enheter och vid möjlighet till samverkan med andra verksamheter (skola, fritids).
- Det är positivt om det går att samnyttja stödverksamheter med närliggande eller integrerade verksamheter. Vid större enheter blir kostnaden/barn lägre
- Undvika att hyra externa lokaler.